

بنام خدا

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان - دانشکده پزشکی راهنمای نگارش case log درس اخلاق پزشکی (۳)

کارورز گرامی:

آنچه پیش رو دارید case log آموزشی درس اخلاق پزشکی (۳) است که در راستای استفاده از روش‌های نوین آموزشی و به منظور توجه ویژه شما به مواردی که در محیط‌های بالینی در زمینه اخلاق پزشکی و پایبندی به اصول حرفه‌ای اتفاق می‌افتد تهیه شده و در اختیارتان قرار گرفته است. با توجه به اهمیت case log در ارتقا یادگیری و همچنین نقش آن در ارزیابی پایان دوره شما، نحوه‌ی صحیح تکمیل آن را به دقت مطالعه نمایید.

هدف آموزشی

هدف آموزشی case log اخلاق پزشکی ارتقا توجه و حساسیت کارورزان به موضوع پایبندی به اصول و رفتار حرفه‌ای است که در زمان اشتغال به حرفه پزشکی ملزم به رعایت آن‌ها هستند. همچنین این شیوه تمرینی است تا دانشجوی پزشکی یک رفتار حرفه‌ای یا غیر حرفه‌ای را از تمام زوایا و از نگاه تمام افراد درگیر واکاوی کند و در نهایت مسئله مورد بحث را از منظر اخلاق پزشکی تجزیه و تحلیل نماید.

نقش case log در ارزشیابی کارورزان

نگارش case log ها (در مجموع سه case log در دوره کارورزی) یک سوم از نمره نهایی درس اخلاق پزشکی (۳) را شامل می‌شود. مورد بالینی گزارش شده باید واقعی باشد، در غیر این صورت نمره‌ای به آن تعلق نمی‌گیرد. توجه داشته باشید شیوه نگارش case log به نحوی نیست که بتوانید در یکی دو روز پایانی مهلت ارائه، آن را تهیه کنید و لازم است از ابتدای شروع دوره چرخشی در گروه‌های آموزشی منتخب به نوشتن آن توجه و اهتمام داشته باشید.

شیوه نگارش case log

شما لازم است تنها یک مورد (case) از موارد رفتار حرفه‌ای را که در طی دوره چرخشی در هر یک از گروه‌های آموزشی زنان و زایمان، کودکان و بیماری‌های داخلی با آن برخورد می‌کنید انتخاب و در case log خود ثبت و در مورد آن بحث کنید.

برای نگارش case log لازم است فرم مربوطه را به صورت زیر تکمیل نمایید:

الف - توصیف مورد بالینی:

الف - ۱) مشخصات موقعیت بالینی: در این قسمت نام گروه آموزشی، نام مرکز آموزشی درمانی و نام بخشی را که با case مورد نظر مواجه شده‌اید بنویسید.

الف - ۲) بیان مورد: در این قسمت موردی را که در آن یک رفتار حرفه‌ای بارز رخ داده است و یا موضوع یا موضوعاتی از پایبندی به اصول حرفه‌ای نقض شده است به طور کامل شرح دهید، به گونه‌ای که اطلاعات لازم برای اظهار نظر و یا تصمیم‌گیری در آن آمده باشد. به عنوان مثال اگر خواسته‌ها و تمایلات بیمار، حفظ اسرار بیمار، اعتقادات فرهنگی و یا عمل به مسئولیت‌های حرفه‌ای در تحلیل و تصمیم‌گیری در ارتباط با case مورد نظر تأثیر دارد آن‌ها را به نحو روان و گویا بنویسید.

ب- بحث مورد بالینی:

ب - ۱) موضوع (موضوع‌های) اصلی رفتار حرفه‌ای: در این قسمت مشخص کنید مورد بالینی گزارش شده بیشتر به کدام یک از سرفصل‌های رفتار حرفه‌ای مندرج در جدول زیر مرتبط است:

اصول بنیادین رفتار حرفه‌ای Fundamental Principles		
Principle of primacy of patient welfare	اصل تقدم رفاه بیمار	۱
Principle of patient autonomy	اصل استقلال بیمار	۲
Principle of social justice	اصل عدالت اجتماعی	۳
مسئولیت‌های حرفه‌ای ده‌گانه Professional Responsibilities		
Commitment to professional competence	تعهد به کسب صلاحیت حرفه‌ای	۱
Commitment to honesty with patients	تعهد به رعایت صداقت با بیماران	۲
Commitment to patient confidentiality	تعهد به حفظ اسرار بیمار	۳
Commitment to maintaining appropriate relations with patients.	تعهد به داشتن روابط مناسب با بیمار	۴
Commitment to a just distribution of finite resources	تعهد به ارتقای کیفیت مراقبت از بیمار	۵
Commitment to improving access to care	تعهد به ارتقای دسترسی بیمار به مراقبت	۶
Commitment to improving quality of care	تعهد به توزیع عادلانه منابع محدود	۷
Commitment to scientific knowledge	تعهد به عمل بر اساس اطلاعات علمی	۸
Commitment to maintaining trust by managing conflicts of interest	تعهد به حفظ اعتماد بیمار با مدیریت تعارض منافع خود و بیمار	۹
Commitment to professional responsibilities	تعهد به مسئولیت‌های حرفه‌ای	۱۰

ب - ۲) تحلیل مورد: در این قسمت مشخص کنید که در ارتباط با سرفصل‌های رفتار حرفه‌ای که در قسمت ب-۱ ذکر کرده‌اید دقیقاً کدام رفتار حرفه‌ای نقض شده یا برعکس به خوبی به آن عمل شده است و دلایل خود را برای برداشت ارائه شده از موضوع بیان نمایید. هم چنین در صورت امکان در مورد نقش استرس، شرایط کار و عوامل محیطی در این پیشامد بحث کنید. سپس بر

اساس داده‌های موجود و اصول رفتار حرفه‌ای اقدامی را که احتمالاً مناسب‌ترین رفتار در آن موقعیت بالینی بوده است پیشنهاد نموده و از آن دفاع کنید. تحلیل شما باید جامع و کامل باشد.

برای راهنمایی بیشتر، یک نمونه گزارش مورد بالینی در پایان این راهنما آورده شده است.

ج- منبع مورد استفاده در بیان موضوع اصلی رفتار حرفه‌ای:

در بیان موضوع اصلی رفتار حرفه‌ای از مقاله زیر استفاده کنید (مقاله زیر در سایت گروه‌ها و گروه اخلاق قابل دسترسی است):

Medical Professionalism in the New Millennium - A Physician Charter - Ann inter med ۲۰۰۲

- **تذکره ۱:** ارائه یک case log در هر روتیشن اینترنتی در بخش‌های منتخب (داخلی، کودکان و زنان) الزامی است و در صورت عدم ارائه case log در مدت زمان مقرر، نمره کل اخلاق پزشکی (۳) مربوط به آن بخش صفر منظور می‌گردد.
- **تذکره ۲:** مهلت پایانی برای تحویل case log به متصدی امور دفتری گروه ۱۵ روز مانده به پایان دوره چرخشی در گروه منتخب مربوطه است.

نحوه محاسبه نمره رفتار حرفه‌ای:

- کارورزان برای نوشتن case log می‌توانند مورد‌های مشابه با دوره‌های قبل انتخاب کنند ولی باید تحلیل‌های متفاوتی ارائه کنند.
- در قسمت بیان موضوع اصلی رفتار حرفه‌ای بایستی حداقل دو مورد بیان شود و در صورت انتخاب موارد بیشتر به شرط اینکه مورد‌های بیان شده مستدل باشند نمره مثبت برایش در نظر گرفته می‌شود.
- بارم‌های هر قسمت عبارت‌اند از: الف-۱) مشخصات موقعیت بالینی: ۱/۵ نمره؛ الف-۲) بیان مورد: ۵/۵ نمره؛ ب-۱) موضوع اصلی رفتار حرفه‌ای: ۵ نمره و ب-۲) تحلیل مورد: ۸ نمره.
- در قسمت "ب-۱) موضوع (موضوع‌های) اصلی رفتار حرفه‌ای" اگر اصلی بی‌ارتباط با موقعیت بالینی بیان شده انتخاب شود نمره منفی در نظر گرفته می‌شود (به ازای هر مورد بی‌ارتباط ۱/۲۵ نمره منفی).
- به منظور بازخوردهای آموزشی، case logها بعد از ارزیابی توسط اساتید به دفتر گروه برگردانده می‌شود و در صورت تمایل کارورزان می‌توانند آن‌ها را مجدداً تحویل بگیرند.
- نمرات مربوط به رفتار حرفه‌ای حداکثر ۳ هفته پس از اتمام روتیشن دوره مربوطه در مورد گروه اعلام می‌گردد و کارورزان در صورت داشتن اعتراض به نمره اعلام شده بایستی اعتراض خود را تا ۷۲ ساعت بعد از اعلام نتایج به دفتر گروه مربوطه اعلام نمایند. بدیهی است گروه‌ها پس از رسیدگی به اعتراض‌ها حداکثر تا **آخر ماه** ماه باید نمرات را به دانشکده اعلام نمایند. پس از اعلام نمره به دانشکده اعتراض به نمره پذیرفته نیست.

با آرزوی موفقیت برای شما
کمیته آموزش در اخلاق دانشکده پزشکی

بنام خدا
دانشگاه علوم پزشکی اصفهان - دانشکده پزشکی
case log درس اخلاق پزشکی (۳)

نام و نام خانوادگی کارورز: سلیم رحمانی شماره دانشجویی: ۵۵۲۷۳۶۱

الف - توصیف موقعیت بالینی

الف-۱) مشخصات موقعیت بالینی:

نام گروه آموزشی: جراحی عمومی   نام مرکز آموزشی درمانی: الزهرا (س)   نام بخش: جراحی

الف-۲) بیان مورد:

بیمار دختر ۱۸ ساله اهل یکی از شهرستان‌های همدان بود که با شکایت دل‌درد و اسهال در بخش جراحی بستری شده بود. در گرافی‌ها و کولونوسکوپی شواهد به نفع کولیت اولسروز بود و بر اساس تشخیص جراحان، بیمار کاندید رزکسیون کولون با حفظ رکتوم و آنوس بیمار بود. فرآیند جراحی با همراه بیمار (پدر بیمار) در میان گذاشته می‌شود و وی با عمل جراحی موافقت می‌کند. بیمار کنجاوی در مورد ضرورت عمل و نحوه آن انجام نمی‌دهد و فقط می‌خواهد از شر علائم آزاددهنده‌اش خلاص شود. وی اغلب اطلاعات مربوط به بیماری‌اش را از طریق همراهانش دریافت می‌کند. هنگام عمل جراحی رزیدنت با مشاهده درگیری روده باریک متوجه اشتباه در تشخیص می‌شود و با توجه به تشخیص کرون امکان حفظ رکتوم و آنوس بیمار نیست و باید برای بیمار ایلئوستومی صورت بگیرد. چیف رزیدنت از اتاق عمل بیرون می‌آید و از در دسترس‌ترین همراه بیمار (برادر بیمار) رضایت به عمل ایلئوستومی می‌گیرد و همین عمل برای دختر جوان صورت می‌گیرد. پس از ریکاوری بیمار متوجه ایلئوستومی و دائمی بودن آن می‌شود.

نمره قسمت الف ..... (بر مبنای ۷ نمره)

ب- بحث موقعیت بالینی

ب-۱) موضوع (موضوع‌های) اصلی رفتار حرفه‌ای:

اصل استقلال بیمار - تعهد به رعایت صداقت با بیماران - تعهد به حفظ اعتماد بیمار با مدیریت تعارض منافع خود و بیمار

ب-۲) تحلیل مورد:

در مورد این بیمار اصل احترام به حق استقلال فردی بیمار و ارائه اطلاعات به خود بیمار و اخذ رضایت از بیمار مطرح است. با توجه به سن بیمار به نظر می‌رسد بیمار ظرفیت تصمیم‌گیری دارد مگر خلاف آن مشهود باشد. بنابراین لازم بود اطلاعات مربوط به بیماری او در اختیار خودش قرار می‌گرفت و از خود وی رضایت به عمل گرفته می‌شد. حتی با وجود عدم کنجکاوی بیمار به دریافت اطلاعات باید با او در مورد ضرورت مشارکت در تصمیم‌گیری صحبت می‌شد و اگر مایل به دریافت اطلاعات نبود و ترجیح می‌داد که اطلاعات به یکی از بستگانش داده شود و وی به جای بیمار در تصمیم‌گیری مشارکت کند، حداقل خواسته بیمار و فرد جایگزین وی شفاف می‌شد. در این مورد چنین رخ نداد و علاوه بر این گزینه‌های درمان غیر جراحی برای همراه بیمار ارائه نشد. مشکل دیگری که در این case رخ داد خطای پزشکی بود که تصمیم‌گیری را پیچیده‌تر کرد. بروز خطای پزشکی فی‌نفسه کار غیراخلاقی نیست اما عدم ارائه اطلاعات کافی به بیمار و خانواده‌اش و فریبکاری عملی غیراخلاقی است و در مورد این case بیمار در حال بی‌هوشی بود و نمی‌توانست به تغییر پروسه جراحی رضایت دهد اما با این وجود فرد تصمیم‌گیرنده جایگزین هم از قبل مشخص نبود و در این مورد برخلاف مورد قبل از عمل که با پدر بیمار صحبت شده بود، رضایت از برادر بیمار گرفته شد. به برادر بیمار چیزی در مورد خطای تشخیصی گفته نشد و اطلاعات کافی در مورد عوارض عمل و کیفیت زندگی پس از عمل ایلئوستومی داده نشد و تنها رفع مانع حقوقی برای انجام عمل جراحی موردنظر بود. پس از ریکآوری به بیمار توضیحی داده نشد و بیمار از آنچه روی شکم خود می‌دید شوکه بود. رزیدنت بیمار از خطای خود خیلی آشفته و ناراحت بود و واضح بود که ناراحتی وی از تحمیل زندگی با کیفیت نامطلوب برای بیمارش است نه ترس از شکایت بیمار. از طرفی حق بیمار در جبران خسارت وارد شده به وی مطرح است و لازم است اطلاعات مربوط به بروز خطا به وی گفته شود و امکان پرداخت غرامت به وی فراهم باشد. از طرف دیگر ضربه روحی که به رزیدنت وارد شده بود و بیمه نبودن وی و سیاست معمول پرده‌پوشی بر خطاها، اظهار خطا را برای رزیدنت مشکل می‌کند. شاید بتوان گفت بهترین کار اخلاقی برای این مورد اخذ رضایت آگاهانه و آزادانه از خود بیمار قبل از عمل بود و پس از بروز خطا، گزارش خطا به کمیته ایمنی بیمارستان و حمایت بیمارستان در ارائه اطلاعات صحیح به بیمار و جبران خسارت وی بود. در مورد این case اطلاعاتی در مورد بروز خطا به بیمار و خانواده‌اش داده نشد و با توجه به رضایت گرفته‌شده شکایتی هم از سوی همراهان بیمار صورت نگرفت و بیمار بیچاره همچنان مبهوت از درمان و سرنوشتی که برایش رقم‌زده شد به شهرستان بازگشت.

نمره قسمت ب ..... (بر مبنای ۱۳ نمره)

نام و امضا عضو هیئت علمی ارزیابی کننده:

نمره کل ..... (بر مبنای ۲۰ نمره)

بنام خدا

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان - دانشکده پزشکی

case log درس اخلاق پزشکی (۳)

نام و نام خانوادگی کارورز: شماره دانشجویی:

الف - توصیف موقعیت بالینی

۱- الف) مشخصات موقعیت بالینی:

نام بخش:

نام مرکز آموزشی درمانی:

نام گروه آموزشی:

۲- الف) بیان مورد:

نمره قسمت الف ..... (بر مبنای ۷ نمره)

ب- بحث موقعیت بالینی

۱- ب) موضوع (موضوع های) اصلی رفتار حرفه ای:

۲- ب) تحلیل مورد:

نمره قسمت ب ..... (بر مبنای ۱۳ نمره)

نام و امضا عضو هیئت علمی ارزیابی کننده:

نمره کل ..... (بر مبنای ۲۰ نمره)